

Posudek vedoucí diplomové práce

Jméno diplomanta: Daniel Tůma

Téma práce: Srovnání právní úpravy správy společného jmění manželů dle zák. č. 40/1964 Sb. a zák. č. 89/2012 Sb.

Rozsah práce: 196651 znaků (více než 100 normostran)

Datum odevzdání práce: 28.06.2019

1. Aktuálnost (novost) tématu: Téma práce bylo ve své době jistě nové a aktuální. Zdá se, že po pěti letech účinnosti tzv. nového občanského zákoníku již tomu tak není. Opak je pravdou. Z předložené práce je patrné, že je stále, nad čím se zamýšlet a že teprve nyní se dobře ukazují některé problémy, které v době, kdy zákoník nabyl účinnosti, ani tak zřejmé nebyly.

2. Náročnost tématu na teoretické znalosti, vstupní údaje, jejich zpracování a použité metody: Téma je poměrně náročné jak na teoretické znalosti, tak také na kvantitu vstupních údajů. Diplomant pracoval i se zahraničními prameny. Při zpracování vstupů prokázal kvalitní teoretické znalosti a dostatek potřebných schopností.

Používal především metodu analytickou i syntetickou, ale také induktivní a deduktivní, a především, jak to odpovídá tématu práce, metodu srovnávací.

3. Formální a systematické členění práce: Kromě obligatorních částí obsahuje diplomová práce vlastní text uspořádaný do tří velkých kapitol (poněkud nesouměřitelně obsažných), úvod a závěr. Jednotlivé kapitoly jsou vícečetně dále členěny.

V první kapitole vykládá diplomant pojem „manželské majetkové právo“. Druhou kapitolu věnuje dosti obsáhlému pohledu na manželské majetkové právo v jeho dějinném vývoji, přičemž samozřejmě pozornost směřuje především na otázku správy jmění, zejména tam, kde právní úprava zakotvila majetkové společenství manželů.

Rubrikované tématice věnuje diplomant celou třetí kapitolu. Využívá pojem „rozhodný den“, což je okamžik mezi skončením účinnosti OZ 1964 v posledním znění a počátkem účinnosti OZ 2012 (v původním znění). Část 3.2. je věnována problematice obvyklého vybavení rodinné domácnosti. Pravdou je, že málokdo u nás těmto ustanovením rozumí a § 3038 nebere na vědomí (tak i diplomant, popř. dokonce tvrdí, že nemá právní relevanci). Zapomíná se přitom, že bez OVRD a ust. § 3038 by vůbec nepřicházela v úvahu majetková separace manželů, a chybí povědomí o tom, že OVRD nebo podobný majetkový celek je standardním zařízením v právních řádech demokratických států s tržní ekonomikou. Že diplomant otázce právního postavení OVRD neporozuměl, vyplývá i z několika dalších míst v diplomové práci (např. str. 74; v závěru se ale diplomant k této otázce ještě vrací v pozn. č. 168).

V části 3.3. rozebírá diplomant všechny rozhodné aspekty SJM, a to v úpravě

před rozhodným dnem a po něm. Zajisté, že především se věnuje všem specifikům správy SJM (obvyklá správa, běžné záležitosti, solidarita atd.). Zvláště se zabývá otázkou podnikání s tím, co původně patřilo do SJM a za účelem podnikání jednoho z manželů bylo ze SJM vyňato. Téma uzavírá otázkou dovolání se neplatnosti jako způsobem ochrany druhého manžela.

V části 3.4. se diplomant zabývá jednotlivými druhy modifikace zákonného majetkového režimu, a to jak smluvní cestou, tak i s pomocí soudního rozhodnutí. Chybou je, že diplomant se na tomto místě ve výkladu jednotlivých majetkových režimů do značné míry omezil pouze na srovnání formálního stavu právní úpravy před a po rozhodném dni.

V části 3.5. tuto chybu diplomant napравuje, když se podrobně zabývá tzv. modifikačními smlouvami a smluvními režimy před i po rozhodném dni. V této části práce se diplomant také podrobně věnuje i tzv. ochraně třetích osob, tj. ust. §§ 731 až 734 o.z..

Třetí kapitulu diplomant uzavírá pohledem do zahraničních právních úprav majetkového práva manželského, a to právní úpravy nejprve německé a posléze rakouské (část 3.6.).

V závěru práce předkládá diplomant dobrý přehled novinek, které jsou spojeny s novou právní úpravou majetkového práva manželského, a připojuje řadu úvah kritických vůči platné právní úpravě, s nimiž spojuje i zamyšlení de lege ferenda.

4. Kritéria hodnocení práce

4.1. Splnění cíle práce: Cíle práce byly splněny řádně.

4.2. Samostatnost při zpracování tématu: Diplomant pracoval samostatně, a to jak při zpracování koncepčního rámce diplomové práce a při výběru literatury a dalších zdrojů, tak při vlastní práci na textu.

4.3. Logická stavba práce: Hodnotím zásadně kladně. Na několika místech lze vytknout, že autor opakuje, co již probral výše, což je pak jednou z příčin nadměrného rozsahu diplomové práce.

4.4. Práce s literaturou (využití cizojazyčné lit.), citace: Autor pracoval s literaturou náležitě, je zřejmé, že je poučený. Rovněž výběr literatury, resp. vůbec zdrojů, s nimiž pracoval, je dobrý (lze jen vyslovit podiv nad psaním příjmení dr. Bydžovského, když N.B. Bydžov patří mezi vyjmenovaná slova, a nad psaním příjmení dr. Hulmáka). Některé práce, z nichž diplomant v textu práce často čerpal, se pak neobjeví v seznamu literatury (sic!), např. a především stěžejní komentář k OZ 2012 vydaný v nakl. Wolters Kluwer.

Pokud jde o Německo a Rakousko, nezůstal diplomant jen u textu soukromých kodexů, což lze pochválit.

Poznámkový aparát je zásadně veden lege artis a je poměrně bohatý (výtky se týkají např. toho, že diplomant chybuje v psaní poznámek pod čarou: opomněl, že má jít o věty, v jeho podání jde jen o jakási neúplná připomenutí).

4.5. Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu): Autor analyzoval téma – pro účely práce – v řádné hloubce.

4.6. Úprava práce: Práce je poněkud málo přehledná. To si diplomant způsobil tím, že vlastně všechny rozhodný text včlenil do jediné kapitoly, tam pak musel text násobně členit, ale stále to ještě nestačí.

4.7. Jazyková a stylistická úroveň: Diplomant pracuje slušnou češtinou, tu a tam však pokulhává ve slovních spojeních, resp. vyjadřuje se způsobem, který budí rozpaky. Práce obsahuje řadu pochybení v českém pravopisu (nejen čárky, ale i ledabylé psaní).

5. Případné další vyjádření k práci: Celkově práci hodnotím jako poměrně zdařilou. Obsahuje sice drobné chyby (viz výše), ale ty nemají zásadní vliv na obecně viděnou kvalitu diplomové práce.

Autor uvádí také některá vlastní dovození, resp. soudy a názory, zejména v závěru práce. To je třeba hodnotit kladně.

6. Otázka k zodpovězení při obhajobě: Nechtě se diplomant zamyslí nad možným posílením postavení manžela-dlužníka, nejen hmotně-právně, ale i procesně-právně.

7. Doporučení/nedoporučení práce k obhajobě: Vzhledem k tomu, že předložená diplomová práce splňuje požadavky kladené na práce tohoto druhu, a to jak po stránce obsahové, tak po stránce formální, doporučuji práci k obhajobě.

8. Navržený klasifikační stupeň: velmi dobře/dobře.

V Praze dne 20. července 2019

doc. JUDr. Michaela Hendrychová, CSc.
vedoucí diplomové práce